

ПОГЛЯД ЄВРОПЕЙСЬКОГО СОЮЗУ НА КОНСТИТУЦІЙНУ РЕФОРМУ В УКРАЇНІ ТА ЙОГО ПРАВОВІ НАСЛІДКИ

Коч Олена Володимирівна

Студентка I курсу економіко-правового факультету

Одеського національного університету імені І. І. Мечникова

Науковий керівник:

Кармазіна К. Ю.

к.ю.н., старший викладач кафедри конституційного права та правосуддя

Одеського національного університету імені І. І. Мечникова

Курс зовнішньої політики України спрямований на європейську інтеграцію. Політико-правові процеси в Україні привертають увагу Європейського Союзу, який зацікавлений в розповсюдженні європейських стандартів на найближчих сусідів і у співпраці зі стабільними державами. «Україні треба звернутися до питань конституційної реформи з метою зміцнення державних інститутів», - говорить Хав'єр Солана [9].

Конституція України, прийнята 28.06.1996 р. [1], діє і по сьогоднішній день, але протягом останніх семи років через складну політичну та економічну ситуацію відбувся процес її реформування. Метою якого є вихід з політичної кризи, стабілізація державного апарату та інтеграція у європейський простір.

Конституційну реформу 2004 р. [2] підтримали майже усі політичні сили в Україні і в Європі. Втім пізніше ЄС неодноразово демонстрував негативне ставлення до цього процесу, зокрема 2008 р. верховний представник ЄС з питань зовнішньої політики і політики безпеки Хав'єр Солана зауважив, що конституційні зміни 2004 р. були потрібні для виходу із кризи, але конституційна реформа не дала відповідей на більшість запитань. Найбільше зауважень з боку ЄС викликають форми реалізації реформи.

Під тиском змін у внутрішньодержавній політичній ситуації та беручи до уваги реакцію найближчих сусідів, Конституційний Суд України 30.09.2010 р. прийняв доленосне для України рішення, яким визнав неконституційними надбання реформи [3]. ЄС прореагував миттєво. Вже 26.10.2010 р. наступниця Хав'єра Солана Кетрін Ештон зауважила: «Продовження конституційної реформи – ключовий пріоритет з метою встановлення механізму контролю,

який відповідав би європейським стандартам» [7]. Єврокомісар з питань розширення і політики сусідства Стефан Фюле підкреслив необхідність проведення конституційної реформи: «Рішення Конституційного суду не є конституційною реформою, яка все ще залишається актуальною. Потрібно збудувати ефективну систему стримувань та противаг між гілками влади» [8].

Для контролю конституційних процесів в країнах східної Європи була створена Європейська Комісія за демократію через право [6]. Венеціанська комісія 17-18 грудня 2010 р. прийняла висновок «Про конституційну ситуацію в Україні»: конституційна криза в Україні показала необхідність проведення всеосяжної конституційної реформи. Головне завдання якої - посилення ефективності державних органів через чіткий розподіл повноважень та засобів стримування та противаги. Конституційна реформа має включати зміни до положень щодо правосуддя з тим, щоб «закласти солідний фундамент для сучасного та ефективного судочинства у повній відповідності до Європейських стандартів». Венеціанська комісія обіцяла надавати допомогу у випадку звернення з боку української влади [5]. Реакція Президента України не забарилася, коли його Указом було створено Конституційну асамблею [4].

Таким чином, реакція ЄС на конституційну реформу в Україні демонструвала зацікавленість у її відповідності загальноєвропейським стандартам. Метою конституційної реформи є вдосконалення правової системи в Україні, розширення міжнародних зв'язків. Конституційна реформа має відкрити Україні шлях в Європу. Норми Конституції мають дати можливість Україні дотримуватися європейських принципів і стандартів як з питань захисту прав людини, так і з питань розподілу прав і повноважень президента, уряду та парламенту. Її проведення важливе і необхідне для розвитку суспільства, але тільки за тієї умови, що державний апарат буде стабілізований, і конституційний процес буде проводитися легітимно.

Список використаних джерел:

1. Конституція України: Основний Закон України від 28.06.96 р. (зі змінами та доповненнями) // Відомості Верховної Ради України. – 1996. - №30. – Ст. 141

2. Про внесення змін до Конституції України: Закон України від 08.12.2004 // Відомості Верховної Ради України, 2005, N 2, ст. 44
3. Рішення Конституційного Суду України у справі за конституційним поданням 252 народних депутатів України щодо відповідності Конституції України (конституційності) Закону України «Про внесення змін до Конституції України» від 8 грудня 2004 року N 2222-IV (справа про додержання процедури внесення змін до Конституції України: Справа N 1-45/2010 від 30.09.2010 // Відомості Верховної Ради України N 20-рп/2010
4. Питання формування та організації діяльності Конституційної Асамблеї Указ Президента України № 31/2012 від 25 січня 2012 року // Офіційне Інтернет – представництво Президента України Віктора Януковича: <http://www.president.gov.ua/documents/14411.html>
5. Висновок «Про конституційну ситуацію в Україні» Європейська Комісія за демократію через право (Венеціанська комісія) // Міжнародний документ від 17.12.2010 // Відомості Верховної Ради України Документ 994_a36
6. Statute: Resolution(90)6 On a Partial Agreement Establishing the European Commission for Democracy through Law (adopted by the Committee of Ministers on 10 May 1990 at its 86th Session) // Офіційний сайт Венеціанської Комісії: http://www.venice.coe.int/site/main/StatuteOld_E.asp
7. В ЕС ожидают от Украины продолжения Конституционной реформы // Интерфакс Украина Информационное Агенство. – 2010. - 26 октября // [Електронний ресурс]: <http://www.interfax.com.ua/rus/main/51836/>
8. Європа: реанімація кучмовської Конституції – це не реформа // Українська правда. – 2010. - 01 жовтня // [Електронний ресурс]: <http://www.pravda.com.ua/news/2010/10/1/5436287/>
9. *Силина Т.* «Сегодня настал тот день, когда политическому руководству нужно проявить максимум ответственности за судьбу страны», - Хавьер Солана // Зеркало недели. – 2007. - №34, 15-21 сентября // [Електронний ресурс]: <http://www.eurasianhome.org/xml/t/digest.xml?lang=ru&nic=digest&pid=2330>

